

Рейтинговий звіт IVFK 005-006 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Івано-Франківськ
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	07.05.2009 р.
Дата оновлення:	29.11.2011 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг м. Івано-Франківська ґрунтується на результатах аналізу протягом I півріччя 2011 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата	07.05.2009	12.11.2009	09.06.2010	25.11.2010	03.03.2011	29.11.2011
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується **ДОСТАТНЬОЮ** кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська підтримується:

- збереженням достатнього рівня бюджетної забезпеченості у I півріччі 2011 року;
- помірним рівнем прямого боргового навантаження на бюджет міста;
- диверсифікацією надходжень до бюджету міста за основними платниками податків.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська обмежується:

- збереженням залежності бюджету міста від дотації вирівнювання з Державного бюджету: у I півріччі 2011 року питома вага цього джерела надходжень в загальному обсязі трансфертів склала 19,9%;
- нижчим за середній по країні рівнем середньомісячної заробітної плати за одночасної залежності доходної частини бюджету міста від надходжень податку з доходів фізичних осіб (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів за підсумками I півріччя 2011 року становить 79%);
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися протягом I півріччя 2011 року в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Івано-Франківська, та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Івано-Франківської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста у 2007-2010 рр. та I півріччі 2011 року наведено у таблиці нижче.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Івано-Франківська¹

Показник	2007	2008	2009	2010	I півр. 2011	Темп росту*, %
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	238,3	239,6	240,5	241,1	240,8	99,9
Середньомісячна заробітна плата, грн.	1 242,2	1 626,9	1 674,7	1 981,0	2 154,0	108,7
Заборгованість з виплати заробітної плати станом на кінець періоду, тис. грн.	1,6	2,1	4,0	2,9	4,1	141,4
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	1 142,1	2 413,3	2 537,0	2 954,3	1 901,2	160,0
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	1 283,1	1 756,0	1 004,1**	1 031,1**	302,1	93,9
Прямі іноземні інвестиції станом на кінець періоду, млн. дол. США	76,9	66,8	99,1	113,7	232,6	204,6
Зовнішньоторговельний оборот, млн. дол. США	271,3	409,2	213,9	392,5**	168,2	153,2
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	174,1	152,0	194,0	202,7	88,6	173,4
Обсяг роздрібного товарообороту, млн. грн.	1 807,3	2 586,2	2 271,4	2 558,4	1 436,3	127,5

* темп росту показника за I півр. 2011 року до відповідного періоду 2010 року або показника на 01.07.2011 р. до даних на 01.01.2011 р.

** уточнені дані

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Населення, трудові ресурси та ринок праці

У I півріччі поточного року спостерігалось незначне зменшення чисельності наявного населення. Під впливом природного приросту за одночасного міграційного скорочення чисельність наявного населення міста станом на 01.07.2011 р. складала 240,8 тис. осіб.

Ситуація на ринку праці міста залишається неоднозначною. Повільний темп зростання рівня середньомісячної заробітної плати у місті, проти загальнодержавної динаміки, призвів до збільшення різниці між оплатою праці в

¹ Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного заокруглення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

місті та середнім значенням по країні, що разом зі скороченням середньооблікової чисельності штатних працівників негативно впливає на рівень бюджетної забезпеченості міста. Разом з тим, у I півріччі поточного року спостерігається зменшення обсягу заборгованості з виплати заробітної плати порівняно з аналогічним періодом минулого року, проте її наявність залишається однією з основних проблем ринку праці м. Івано-Франківська.

Промисловість та зовнішньоекономічна діяльність

Промисловість залишається однією з основних галузей економіки м. Івано-Франківська, яка у першій половині 2011 року розвивається відповідно до тенденції в Україні. У місті збільшився обсяг реалізації промислової продукції більшості галузей промислового комплексу порівняно з відповідним періодом минулого року. Структура обсягів реалізації промислової продукції в аналізованому періоді змін не зазнала: найбільшу питому вагу займає продукція харчової промисловості, машинобудування, а також виробництва та розподілення електроенергії, газу та води.

Внаслідок покращення попиту на внутрішньому та зовнішньому ринках, пов'язаного з активізацією ділової активності у першій половині поточного року, обсяг зовнішньоторговельного обороту підприємств і організацій м. Івано-Франківська збільшився більше ніж на 53%.

Інвестиційна активність та будівельна діяльність

Протягом I півріччя 2011 року у місті Івано-Франківську спостерігалось зменшення обсягу капіталовкладень у розвиток економіки міста: зменшено обсяги інвестування у розвиток організацій, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, підприємств торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів, предметів особистого вжитку, фінансової діяльності, транспорту і зв'язку та ін. Капіталовкладення у будівництво житла значно поступаються капіталовкладенням аналогічного періоду минулого року.

Місто Івано-Франківськ зберігає інвестиційну привабливість для іноземних інвесторів. Проте, незважаючи на щорічне збільшення обсягів надходжень прямих іноземних інвестицій, у розрахунку на одного мешканця їх обсяг продовжує поступатися відповідному показнику по країні.

Сприятливі умови функціонування підприємств будівельної галузі мають досить важливе значення для соціально-економічного розвитку міста. Зростання обсягів досягнуто на загальнобудівельних та інших будівельних роботах (спеціалізованих та з монтажу металевих конструкцій), роботах із виготовлення каркасних конструкцій і покрівель, будівництва доріг, аеродромів та улаштування поверхні спортивних споруд. Одночасно збільшення обсягів будівельних робіт вплинуло на обсяги введення в експлуатацію житла, які залишаються вищими за середні показники по країні, зважені на кількість населення.

Житлово-комунальне господарство міста

У місті Івано-Франківську зберігається необхідність приведення діючих тарифів на житлово-комунальні послуги до економічно обґрунтованого рівня, а також покращення фінансового-господарського стану житлово-комунальних підприємств. Як і раніше, особові рахунки сплачуються на рівні, близькому до 100% від суми нарахувань. При цьому обсяг заборгованості за спожиті житлово-комунальні послуги у розрахунку на 1 мешканця залишається на помірному рівні та порівняно із заборгованістю на кінець 2010 року зменшився.

Земельні ресурси та комунальна власність

Міська влада активно використовує земельні та майнові активи територіальної громади міста для наповнення доходної частини загального фонду. Сукупний обсяг надходжень плати за оренду цілісних майнових комплексів та орендної плати за землю у I півріччі 2011 року склав 18,1 млн. грн., що формує майже 11% доходної частини загального фонду без урахування трансфертів. Одночасно з цим у місті зберігається низький рівень попиту на нерухомість, що обумовлює складну ситуацію в будівельній галузі. Таким чином, обсяги внесків забудовників у розвиток економіки міста залишаються на низькому рівні, на відміну від докризового періоду.

У I півріччі 2011 року одним з важливих джерел наповнення спеціального фонду бюджету міста залишаються надходження від реалізації земельних ділянок, що перебувають у комунальній власності. Такі надходження за підсумками січня-червня поточного року сформували близько третини бюджету розвитку міста, кошти якого спрямовуються на будівництво, модернізацію та реконструкцію приміщень житлового та нежитлового фонду.

Бюджет міста

За підсумком I півріччя 2011 року, як і у аналогічному періоді 2010 року, операційний баланс загального фонду бюджету міста є негативним, що зумовлено суттєвим випередженням темпів зростання операційних видатків над темпами зростання операційних надходжень. У результаті чого операційний баланс за загальним фондом склав (-)17,5 млн. грн., проти (-)4,6 млн. грн. за I півріччя 2010 року.

У структурі операційних надходжень, як і в попередніх бюджетних періодах, переважають податкові надходження, зокрема податок з доходів фізичних осіб та плата за землю.

Для повного та всебічного вивчення показників бюджет міста Івано-Франківська було представлено у форматі бюджетного балансу.

Бюджет міста Івано-Франківська у форматі бюджетного балансу у 2008-2010 рр. та I півріччі 2011 р., тис. грн.

Показник	2009			2010			I півр. 2011		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
Операційні надходження всього	410 667,8	52 705,4	463 373,3	523 865,2	51 020,7	574 885,8	273 608,7	28 930,6	302 539,3
Операційні видатки всього	407 576,5	36 136,4	443 712,9	500 908,7	36 382,2	537 290,9	291 078,3	8 482,1	299 560,4
Операційний баланс	3 091,3	16 569,0	19 660,3	22 956,5	14 638,5	37 595,0	-17 469,6	20 448,5	2 978,8
Фінансовий дохід	396,8	4,2	401,0	1,1	4,7	5,8	26,2	2,7	28,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	659,9	0,0	659,9	660,1	0,0	660,1	164,3	0,0	164,3
Фінансовий баланс	-263,1	4,2	-258,9	-659,0	4,7	-654,3	-138,0	2,7	-135,4
Поточний баланс	2 828,2	16 573,2	19 401,4	22 297,5	14 643,2	36 940,7	-17 607,7	20 451,1	2 843,4
Капітальні надходження всього	34,1	28 362,0	28 396,2	24,2	18 146,5	18 170,7	2,9	4 209,7	4 212,6
Капітальні видатки всього	7 923,8	48 210,4	56 134,2	40 142,8	29 950,7	70 093,5	0,0	17 194,6	17 194,6
Капітальний баланс	-7 889,7	-19 848,4	-27 738,0	-40 118,6	-11 804,2	-51 922,8	2,9	-12 985,0	-12 982,1
Баланс після капітальних видатків	-5 061,4	-3 275,2	-8 336,6	-17 821,1	2 839,0	-14 982,1	-17 604,8	7 466,1	-10 138,6
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	170,0	285,8	455,8	50,0	151,2	201,2	0,0	-179,1	-179,1
Профіцит/дефіцит	-5 231,4	-3 561,0	-8 792,4	-17 871,1	2 687,8	-15 183,3	-17 604,8	7 645,2	-9 959,5
Фінансування	5 231,4	3 561,0	8 792,4	17 871,1	-2 687,8	15 183,3	17 604,8	-7 645,2	9 959,5
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Як і протягом попередніх 5 років, місто Івано-Франківськ належить до категорії міст-реципієнтів та отримує дотацію вирівнювання з Державного бюджету.

Фінансові доходи забезпечуються, переважно, відсотковим доходом від розміщення тимчасово-вільних бюджетних коштів на депозитних рахунках в банках (0,03 млн. грн. за підсумками I півріччя 2011 року). Одночасно залучення коштів до бюджету розвитку в попередніх роках зумовили фінансові витрати на обслуговування боргових зобов'язань у аналізованому періоді, які перевищили фінансові доходи. А отже фінансовий баланс у січні-червні 2011 року має негативне значення.

Капітальні видатки, згідно нової редакції Бюджетного кодексу, з початку 2011 року здійснюються виключно за рахунок спеціального фонду. Сальдо капітального балансу залишається негативним, але його обсяг, порівняно з 2010 роком, зменшився майже учетверо. Загалом бюджет міста виконано з дефіцитом обсягом 10 млн. грн., у тому числі дефіцит загального фонду – 17,6 млн. грн.

Дефіцит міського бюджету було профінансовано за рахунок залишків коштів на рахунках відповідних фондів та залучення короткострокових безвідсоткових позичок з єдиного казначейського рахунку.

У лютому поточного року Івано-Франківською міською радою своєчасно та у повному обсязі погашено облігації внутрішньої місцевої позики серії А обсягом 5,5 млн. грн.

За підсумками I півріччя 2011 року показник ліквідності бюджету за загальним фондом дещо підвищився, проте перебуває на низькому рівні (1,6%). Показник ліквідності за наслідками виконання за спеціальним фондом збільшився до 81,6%, що значно перевищує показник за січень – червень 2010 року (56,6%), та перебуває на високому рівні.

Виконання доходної частини бюджету міста

Основним джерелом доходної бази Івано-Франківська є надходження податку з доходів фізичних осіб, які становлять 66,5% загальних доходів бюджету без урахування трансфертів. Надходження плати за землю (другого за обсягом джерела формування доходів загального фонду) за підсумками січня-червня 2011 року збільшились у 1,4 рази. Недовиконання річного плану за цими податками негативно вплинуло на динаміку доходів бюджету міста в цілому. Динаміка зазначених надходжень суттєво уповільнюється наявністю недоїмки за податком з доходів фізичних осіб у сумі 5,9 млн. грн. та платою за землю – 6,4 млн. грн. При цьому в місті зберігається помірний рівень галузевої концентрації джерел наповнення, а також помірний рівень концентрації у частині найбільших платників податків.

Місто Івано-Франківськ продовжує отримувати дотацію вирівнювання з Державного бюджету, за підсумками I півріччя поточного року обсяг якої склав 21,8 млн. грн. (50% уточненого річного плану). Залежність бюджету міста від зазначеного трансферту залишається високою: питома вага цього джерела надходжень в загальному обсязі трансфертів склала 19,9%.

Доходи спеціального фонду в січні-червні поточного року збільшились на 40% порівняно з аналогічним періодом минулого року, що відбулось, переважно, за рахунок збільшення обсягів власних надходжень бюджетних організацій. При цьому в структурі бюджету розвитку з початку року обліковується єдиний податок, за рахунок чого обсяг доходу бюджету розвитку, порівняно з першим півріччям попереднього року, збільшився у 1,5 рази. Натомість, податок з власників транспортних засобів було замінено збором за першу реєстрацію транспортного засобу, що призвело до зменшення надходжень податків на власність.

Виконання видаткової частини бюджету міста

Затверджений на 2011 рік план за видатками бюджету м. Івано-Франківська без урахування трансфертів до бюджетів інших рівнів та коштів, що передаються до спеціального фонду, за підсумками I півріччя виконано на 45,2%. На це вплинув невисокий рівень виконання основних доходних джерел бюджету, зокрема, за податковими надходженнями, за доходами від операцій з капіталом та цільовими фондами. У структурі видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією переважають поточні видатки, а саме: видатки за захищеними статтями загального фонду місцевого бюджету.

Протягом I півріччя поточного року обсяг кредиторської заборгованості збільшився та станом на 01.07.2011 р. складає 21,1 млн. грн. При цьому спостерігалось збільшення кредиторської заборгованості за загальним фондом за одночасного зменшення кредиторської заборгованості за спеціальним фондом. Збільшення загального обсягу кредиторської заборгованості було зумовлено, насамперед, суттєвим перевищенням темпів зростання видаткової частини бюджету над обсягами надходжень.

Боргові зобов'язання

Консолідований борг м. Івано-Франківська станом на 01.07.2011 р. складає 43,8 млн. грн., а консолідоване боргове навантаження бюджету м. Івано-Франківська є низьким: співвідношення обсягу консолідованого боргу до запланованого на 2011 рік обсягу доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів складає близько 10%.

Відповідно до рішення Івано-Франківської міської ради від 25.03.2011 р. №III-VIII «Про залучення кредиту для фінансування інвестиційного проекту «Підвищення енергоефективності в будівлях навчальних закладів м. Івано-Франківська» 24.11.2011 р. підписано договір про надання кредиту між ПАТ АКБ «Львів» та Івано-Франківською міською радою. Кредит буде надано за рахунок коштів Північної екологічної фінансової корпорації (НЕФКО).

Кошти будуть спрямовані на виконання комплексу заходів щодо підвищення ефективності, надійності та сталого функціонування в будівлях установ систем споживання теплової та електричної енергії, газу, гарячої води, послуг з водопостачання та водовідведення в 9 дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах м. Івано-Франківська.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Івано-Франківська підтверджено на рівні **uaBBB+**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

А. М. Коноплястий

Старший фінансовий аналітик

О. П. Пугачова

Додатки

Додаток до рейтингового звіту №1

Бюджет міста Івано-Франківська у форматі бюджетного балансу в 2007-2010 рр. та I півріччі 2011 року (загальний та спеціальний фонди разом), тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	I півр. 2011
Податкові надходження	215 013,6	285 461,4	283 716,1	308 352,0	171 981,7
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	32 034,3	39 240,8	37 191,9	35 772,2	21 322,3
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	107 754,2	171 072,5	142 465,3	230 761,7	109 235,2
Операційні надходження всього	354 802,0	495 774,7	463 373,3	574 885,8	302 539,3
Поточні видатки	209 781,7	286 470,1	314 000,5	377 877,5	204 893,7
Субсидії та поточні трансферти	97 150,7	133 355,3	129 712,4	159 413,4	94 666,7
Операційні видатки всього	306 932,4	419 825,4	443 712,9	537 290,9	299 560,4
Операційний баланс	47 869,6	75 949,3	19 660,3	37 595,0	2 978,8
Фінансовий дохід	1 528,9	3 327,8	401,0	5,8	28,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	660,1	660,2	659,9	660,1	164,3
Фінансовий баланс	868,9	2 667,6	-258,9	-654,3	-135,4
Поточний баланс	48 738,5	78 616,9	19 401,4	36 940,7	2 843,4
Капітальні надходження	61 144,7	41 357,5	27 848,4	17 554,7	4 212,6
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	3 493,0	12 158,4	547,8	616,0	0,0
Капітальні надходження всього	64 637,7	53 515,9	28 396,2	18 170,7	4 212,6
Капітальні видатки	83 292,8	119 148,6	50 402,5	66 871,3	15 556,2
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	13 319,4	5 094,0	5 183,9	2 606,2	1 638,4
Капітальні трансферти, здійснені до 01.01.2011р. до бюджету розвитку	1 838,0	12 032,4	547,8	616,0	0,0
Капітальні видатки всього	98 450,3	136 275,0	56 134,2	70 093,5	17 194,6
Капітальний баланс	-33 812,6	-82 759,1	-27 738,0	-51 922,8	-12 982,1
Баланс після капітальних видатків	14 925,9	-4 142,2	-8 336,6	-14 982,1	-10 138,6
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	2 663,0	2 910,3	455,8	201,2	-179,1
Профіцит / дефіцит	12 262,9	-7 052,5	-8 792,4	-15 183,3	-9 959,5
Фінансування	-12 262,9	7 052,5	8 792,4	15 183,3	9 959,5
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Додаток до рейтингового звіту № 2

Фінансування бюджету м. Івано-Франківська у 2007-2010 рр. та I півріччі 2011 року (загальний та спеціальний фонди разом), тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	I півр. 2011
Профіцит/дефіцит	12 262,9	-7 052,5	-8 792,4	-15 183,3	-9 959,5
Фінансування	-12 262,9	7 052,5	8 792,4	15 183,3	9 959,5
Зміни залишків	-14 666,9	7 113,4	2 294,2	-3 725,6	-7 995,3
залишок на початок року	7 081,3	21 748,2	14 634,8	12 340,6	16 066,2
залишок на кінець року	21 748,2	14 634,8	12 340,6	16 066,2	24 061,5
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	5 000,0	19 000,0	24 939,0
Залучення	4 644,0	29 000,0	83 740,0	181 273,9	138 126,8
Погашення	-4 644,0	-29 000,0	-78 740,0	-162 273,9	-113 187,8
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	2 404,0	-54,0	1 500,0	0,0	-1 350,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	81 600,0	54 027,8	7 842,7	0,0	250,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	-79 196,0	-54 081,8	-6 342,7	0,0	-1 600,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0	0,0	-5 500,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	-5 500,0
Інші розрахунки	0,0	-6,9	-1,8	-91,1	-134,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради